

कोशीमा अब... पृष्ठ १ बाट जारी

बताउँछन्। सभामुख गौतमले राजीनामा दिएपछि उपसभामुख सिर्जना दनुवार सभामुखको हैसियतमा छिन्। उनले सभामुखको काम, कर्तव्य र अधिकारको प्रयोग गर्न पाउँछन्। तर, थापाले विश्वासको मत लिनुअघि एमालेले उन्नाहाइ राजीनामा गराउने रणनीति अलियार गरेको छ।

कोशीस्थित एमाले संसदीय दलका उपर्योग रामवहादुर राना मगर भन्दून, 'अहिले नै राजीनामा गराउने सोचका छैनौं। तर, परिस्थिति हेरौं के हुँच। परिस्थिति अनुसार उर्हाँ (सिर्जना)को राजीनामा आउने नाशउने हुँच।'

यदि, राजीनामा नगराएको अवस्थामा दनुवारालाई विश्वासको मत लिने दिन भने विदामा बसाउन सकिने विकल्पमा पनि एमालेको ध्यान छ। राजीनामा दिइलालेको अवस्थामा भने संसदको सभामुख र उपसभामुख दबै पद रिक्त हुँच। यस्तो अवस्थामा ज्येष्ठ सदस्यस्वै बैठकको अधिकार मत गर्नुपर्छ। बैठकको अधिकार पनि बराबर मत भए मात्रै निर्णायक मत दिन पाउँछन्। नभए नाशउने सर्विधानविद् डा. विपिन अधिकारीले बताए।

'सभामुखले जसरी निर्णायक (वरावरी) अवस्थामामा भनेदान गर्न पाउँछन्, त्यसी अवस्थामा ज्येष्ठ सदस्यको हक्कमा पनि लागू हुँच,' उनले भने।

थापा भने कठिन बहुमतका साथ चयन

भए। विश्वासको मत लिने प्रयोगजनक लागि बैठक बस्ता सत्तापक्षको ज्येष्ठ सदस्यले बैठकको अधिकार गर्नुपर्ने अवस्थाले थापाको मुख्यमन्त्री पद कतै धराउमा त पढैन्?

प्रश्न उठन थालेको छ। सत्तापक्षको सांसदले अध्यक्षता गरे सत्तापक्षमा ४६ र विपक्षमा एमालेका ४० र राप्रापाका छ, गरी ४६ हुनेछ। बैठकको अधिकार बराबर मत भएमात्रै निर्णायक मत दिन पाउँछन्।

प्रतिपक्षी दलले बैठकमा आफ्ना एक जनामात्रै सांसद अनुपस्थित गराए बराबर मत पुर्वैन र अध्यक्षले निर्णायक मत दिन पाउँदैनन्। यस्तो अवस्थामा सीवियानको धारा १६८ को उपधारा (४) अनुसार विश्वासको मत नापाए स्वतः एमालेको हक्मत कार्की मुख्यमन्त्री बनेछन्। कारण, सुविधानको सोही धाराको उपधारा (३) अनुसार प्रदेश सम्भावना बढी सदस्य भएको दलका नेता कार्की हुन्।

उनले पनि विश्वासको मत २० दिनभित्रमा लिनुपर्ने प्रावयान छ। विश्वास लिन नसके सोही धाराको उपधारा (५) अनुसार विश्वासको मत प्राप्त गर्न भन्ने प्रदेशमात्र सदस्यले विश्वासितो आधारसहित मुख्यमन्त्रीमा दावी पेस गरे अवस्थामा नियुक्त हुनसक्ने अर्को प्रावयान छ। यसअनुसार पनि नभए उपधारा (७) अनुसार चुनावी सरकार धोण्णा हुनेछ।

राजीनातिक विश्वेषक डा. विपिन वाहाल कोशी संसदको गणितलाई आधार मान्या छिन्नै। उनले भने कठिन बहुमतका साथ चयन

चुनावी सरकार धोण्णा हुने स्थितिमा पुन सक्ने बताउँछन्। उनका अनुसार त्यही तरक्की राजीनातिक अवस्थामा छ। यदि, एमाले-कारेस वा एमालेलाई माओवादी एक ठाउँमा उभएको अवस्थामा भने सरकार पाँचौ वर्ष टिक्न सक्ने उनको बझाइ छ। तर, तात्कालिक राजीनातिक स्थितिले ती दलहरूनीच सरकार गठन हुने सम्भावना त्यून रहेको बाबाले बताए।

यद्यपि, नेकपा एमाले नै मध्यावधिमा जाने मडमा नरहेको दलका नेताहरू नै बताउँछन्। कोशी नामाकरणसँगै अहिले प्रदेशमा जारीय पहिचानको आधारमा प्रदेशको नामाकरण गर्नुपर्ने मार्ग उचालिएको छ। कोशी नामाकरण एमाले नेतृत्वको सरकारले गरेको हो। एमाले यहाँ एमाले नेतृत्वको सरकारले गरेको हो। एमाले कम्ती धाराको उपधारा (५) अनुसार विश्वासको मत नापाए स्वतः एमालेको हक्मत कार्की मुख्यमन्त्री बनेछन्। कारण, सुविधानको सोही धाराको उपधारा (३) अनुसार प्रदेश सम्भावना बढी सदस्य भएको दलका नेता कार्की हुन्।

वर्तमान प्रदेश संसदबाट पहिलोपटक एमालेका कार्की मुख्यमन्त्री नियुक्त भएका थिए। जातिवेल संघरेखि प्रदेशमात्रै एमाले-माओवादीसहितो गठनवन्धन थिए। तर, हाल भने कार्येस-माओवादीलगायत दलहरू समिलित अर्को गठनवन्धन छ। गठनवन्धनकै बलमा थापा दोषोपटक मुख्यमन्त्री नियुक्त भएका हुन्।

अधि बढाइँदै... पृष्ठ १ बाट जारी

दुःखाउने भन्ने नै हो। हामी यसमा संवेदनशील छौं। यसलाई अगाडि बढाउने भन्नेमा नै छ, सरकार,' शर्मले मर्तिपरिषदको बैठकपछि मंगलबाटर साँझ भनिन्।

राजिट्र स्वतन्त्र पार्टीका प्रमुख सचेतक सन्तोष परियाराते कानुन उत्तराधिकार बनाए छ्वालफल सकिएको र अहिले प्रतिवेदन लेले काम भइहेको जानकारी सोमवार प्रधानमन्त्री दाहाललाई गराएका थिए। परियारात कानुन, न्याय तथा मानवअधिकार समिति सदस्यसमेत हुन्। प्रधानमन्त्री दाहालले केही दिनभित्र नै समितिहरूले पूर्णता पाउने चयन दलका नेताहरूलाई दिएको छन्।

अन्तर्राष्ट्रिय स्वतन्त्रमासमेत चासो रहेको यो विधेयक 'फास्ट ट्राक'को रूपमा पारित गर्ने भानेए पनि विधेयकमात्रा पुरेको महिनौ बित्ता पनि प्रायोगिकतामा परेको छैन। निर्वाचनपछि आएको नयाँ सरकारसँग भनेविधेयकलाई समितिमा नपठाई पारित गराउने प्रयास गरेको थियो। तर, दलहरूका वीचमा करक-करक मत आइरहेदा यो विधेयक रोकिएर दबाएको हो।

को हो टिआस्सी ? २०५१ कार्यालय १ देखि १० वर्षसम्म तत्कालीन नेपाल कम्प्युनिस्ट पार्टी माओवादीको नेतृत्वमा बढ्दो भएको थियो। उक्त दलहरूका वीचमा करक-करक मत आइरहेदा यो विधेयकलाई समाप्त भएको हो।

को हो टिआस्सी ?

२०५१ कार्यालय १ देखि १० वर्षसम्म तत्कालीन नेपाल कम्प्युनिस्ट पार्टी माओवादीको नेतृत्वमा बढ्दो भएको थियो। उक्त दलहरूका वीचमा करक-करक मत आइरहेदा यो विधेयकलाई समाप्त भएको हो।

को हो टिआस्सी ?

२०५१ कार्यालय १ देखि १० वर्षसम्म तत्कालीन नेपाल कम्प्युनिस्ट पार्टी माओवादीको नेतृत्वमा बढ्दो भएको थियो। उक्त दलहरूका वीचमा करक-करक मत आइरहेदा यो विधेयकलाई समाप्त भएको हो।

को हो टिआस्सी ?

२०५१ कार्यालय १ देखि १० वर्षसम्म तत्कालीन नेपाल कम्प्युनिस्ट पार्टी माओवादीको नेतृत्वमा बढ्दो भएको थियो। उक्त दलहरूका वीचमा करक-करक मत आइरहेदा यो विधेयकलाई समाप्त भएको हो।

को हो टिआस्सी ?

२०५१ कार्यालय १ देखि १० वर्षसम्म तत्कालीन नेपाल कम्प्युनिस्ट पार्टी माओवादीको नेतृत्वमा बढ्दो भएको थियो। उक्त दलहरूका वीचमा करक-करक मत आइरहेदा यो विधेयकलाई समाप्त भएको हो।

को हो टिआस्सी ?

२०५१ कार्यालय १ देखि १० वर्षसम्म तत्कालीन नेपाल कम्प्युनिस्ट पार्टी माओवादीको नेतृत्वमा बढ्दो भएको थियो। उक्त दलहरूका वीचमा करक-करक मत आइरहेदा यो विधेयकलाई समाप्त भएको हो।

को हो टिआस्सी ?

२०५१ कार्यालय १ देखि १० वर्षसम्म तत्कालीन नेपाल कम्प्युनिस्ट पार्टी माओवादीको नेतृत्वमा बढ्दो भएको थियो। उक्त दलहरूका वीचमा करक-करक मत आइरहेदा यो विधेयकलाई समाप्त भएको हो।

को हो टिआस्सी ?

२०५१ कार्यालय १ देखि १० वर्षसम्म तत्कालीन नेपाल कम्प्युनिस्ट पार्टी माओवादीको नेतृत्वमा बढ्दो भएको थियो। उक्त दलहरूका वीचमा करक-करक मत आइरहेदा यो विधेयकलाई समाप्त भएको हो।

को हो टिआस्सी ?

२०५१ कार्यालय १ देखि १० वर्षसम्म तत्कालीन नेपाल कम्प्युनिस्ट पार्टी माओवादीको नेतृत्वमा बढ्दो भएको थियो। उक्त दलहरूका वीचमा करक-करक मत आइरहेदा यो विधेयकलाई समाप्त भएको हो।

को हो टिआस्सी ?

२०५१ कार्यालय १ देखि १० वर्षसम्म तत्कालीन नेपाल कम्प्युनिस्ट पार्टी माओवादीको नेतृत्वमा बढ्दो भएको थियो। उक्त दलहरूका वीचमा करक-करक मत आइरहेदा यो विधेयकलाई समाप्त भएको हो।

को हो टिआस्सी ?

२०५१ कार्यालय १ देखि १० वर्षसम्म तत्कालीन नेपाल कम्प्युनिस्ट पार्टी माओवादीको नेतृत्वमा बढ्दो भएको थियो। उक्त दलहरूका वीचमा करक-करक मत आइरहेदा यो विधेयकलाई समाप्त भएको हो।

को हो टिआस्सी ?

२०५१ कार्यालय १ देखि १० वर्षसम्म तत्कालीन नेपाल कम्प्युनिस्ट पार्टी माओवादीको नेतृत्वमा बढ्दो भएको थियो। उक्त दलहरूका वीचमा करक-करक मत आइरहेदा यो विधेयकलाई समाप्त भएको हो।

को हो टिआस्सी ?

२०५१ कार्यालय १ देखि १० वर्षसम्म तत्कालीन नेपाल कम्प्युनिस्ट पार्टी माओवादीको नेतृत्वमा बढ्दो भएको थियो। उक्त दलहरूका वीचमा करक-करक मत आइरहेदा यो विधेयकलाई समाप्त भएको हो।

क

प्रभाव दैनिक

National Daily

सम्पादकीय

संसद् अवरोध किन ?

नेकपा एमालेको अवरोधका कारण संघीय संसद्को बैठक बस्न सक्को छैन । दैनिक जनजीविकाका विषयदेखि एक विवन्टल सुनका विषयमा सांसदहरूले आवाज उठाउने नपाउनेगरी प्रमुख प्रतिक्षी दल सदनको अवरोधमा उत्रिएको हो । अहिले देशमा लम्ही स्किनको मारमा छन्, किसान । वर्षा बैलैमा नहुँदा किसान मर्कामा छन् । भारतवाट चामल नआउँदा भास्ता महँगाइएको छ । डिआरसी विषेयक अधि बढन पाएको छैन । नयाँ प्रधानलायाधीश चयनको अवधि घर्क्षिसकेको छ । यसका लागि सदैवधिनक परिषद्को बैठकले निर्णय दिनुपर्न हो । तर, मंगलवारको बैठक अनिर्णित नै रह्यो ।

परिषद्मा एमाले अध्यक्ष केपी शर्मा ओली बलिया छन् । कुनै बेला परिषद्को बैठकमा नगाएर कांगेस सभापति शेरबहादुर देउवा र सभामुख अरिन्प्रसाद सापकोटाले ओलीलाई हायलकायल पारेका थिए । सायद ओली न्यौसीको बदला लिन चाहन्दैन् । यही मौकामा जनता तिलिम्याउने गरी एमालेले सदन अवरोध जारी राखेको छ ।

एमालेको माग हो- एक विवन्टल सुन प्रकरणमा उच्चस्तरीय छानबिन समिति । ढूलो परिमाणमा भित्रिएको सुनमा राजनीतिक कनेसन भएको चर्चा छ । त्यसमा पनि एमाले र माओवादी आरोपपत्रारोपामा उत्रिएको छन् । कांगेसका सांसद सुनिल शर्माले आफूनै पार्टीका अर्थमन्त्री यसमा सलग रहेको आरोप लगाएका छन् । एमालेले गृहमन्त्रीबाट नारायणकाजी श्रेष्ठको राजीनामा मारदा शर्माले अर्थमन्त्री डा. रामशरण महतको राजीनामा मारदा शर्माको छन् । यस्तो अवस्थमा सुन प्रकरण गिजेलेर वास्तविक दोषीलाई दलहरूले बचाउन खोजेको अनुमान जनताले गर्न थालेका छन् । नभए कुनै मुद्दा नपाएँभै एमालेले यही विषयलाई उछाल्नुको कैनै कारण छैन ।

उच्चस्तरीय छानबिन समिति फगत सोधेपूँछ गर्ने संयन्मानाव हो भन्ने बुझाइ आमरूपमा परिसकेको छ । विगतका घटनाहरूमा पनि उच्चस्तरीय छानबिन समितिले माखो मार्ने काम गरेन । ३३ किलो सुन काण्ड यसरी नै फासफुस भयो । बरु यस्ता प्रकरणमा निर्दोष फस्ने र दोषी उम्कने काम विगतरिखि नै भइहेको छ । तर, सुल्फेका घटना कमै छन् । उच्चस्तरीय छानबिन समिति बनाउँदा घटनाको छानबिनमा ढिलाइमात्र हैन, दोषी उम्कने बाटोसमेत पाउँछ । त्यसैले यसका लागि 'फास्ट ट्राक'मा प्रहरीको अनुसन्धान टोतीसमेत संलग्न गराएर छानबिन अधि बढाउनपर्न हो । राजस्व अनुसन्धान विभागलाई जिम्मा दिएर प्रहरी पन्छिँदा अहिले घटना सेलाउँदै गएको छ भन्ने अनुसन्धान फिल्मो । एमालेले बरु यो विषयमा आवाज उठाउनपर्नमा समिति बनाउने मागमा जोड दिएको छ । यसरी समितिको माग गर्दै सदन अवरुद्ध गर्नुभन्दा अनुसन्धानलाई संघाउने र सदनमा जनसवालका विषयलाई बुलन्द बनाउने वातावरण बनाऊँस् एमालेले ।

मन्नन्योग्य

चाणक्य नीति

एक ब्राह्मणले आफ्ना खुदा पकिएको देखी मगधका अमान्य शक्तार अस्यज्ञस्त्रियमा परे । ब्राह्मणसँग सोधे- भद्रुष्णको परिचय पाउँछु : विष्णुगुरुत सम्भालिएको थिए र बेहाल हैन भन्ने- के पिताजिले आफ्नो छोलालाई विसर्जनमयो ? म तपाईंको कैटिल्य हुँ, चण्णपुत्र- तर लोक मलाई तक्षशिलामा विष्णुगुप्तका नामले चिन्छन् ।

शक्तार पनि आश्चर्यचकित भए । उनलाई विश्वास लागेन किंतु किंतु किंतु चण्णका छोरा त मरिसकेका थिए । तर, तिने व्यक्ति कैटिल्य एक विद्वान् पुरुष विष्णुपुत्रका रूपमा अगाडि थिए जसको चर्चा शक्तारले धेरै सुनेका थिए । उनले अखिलभारि आसु पाँये विष्णुगुप्तालाई छातीमा लगाए अनी भन्न भन्न- 'ईश्वरले मगधलाई भद्रुष्णको फेरी लाग्ना असुल्य रत्न दिए । यो बूझो शक्तारले धेरै सुनेका थिए ।

विष्णुगुप्त उत्तोरित भएको देखी शक्तार भन्न- 'त्यो समै बै चाहन्दै यस भूमि बैठो छ । त्यसमय राज्यकोषाको मर्यादाले बाटिगर्दैको छ । अब विश्वास भयो यो काम तिमीवाहक अरुले गर्न सक्कैन ।

शक्तारका यस्ता कुराले चाणक्यको चेहरा भक्त रातो भयो । लुको प्रतिशोधको ज्वला फैलाए राज्यकलाई कसरी फेरिन्द्या छ । आफ्ना बाच्चा नामले एकमात्र थिए ।

विष्णुगुप्तले शक्तारलाई आफ्नो कटीमा लगे । त्यहाँ दुवैकीच देशको वर्तमान स्थितिवारे विचार-विमर्श भयो । शक्तारले महानन्दको विलासिता, निरुक्तशास्त्र भन् । बढेको बताए किंतु एकमात्र थारामात्य राज्यकलाई कामसिएको थिए । क्रमसँगको थिए ।

देखा देख्न लाग्ने लेख, विचार, प्रतिक्षिया prabhabdailynews@gmail.com

► पदम श्रेष्ठ

ख्वताबजिको अर्थ कहाँ कसैका लागि प्रयोग नलाने यिउरा भन्ने हुँच । भोज धेरै खाने नेवार समुदायमा खाजा, खाना जे पनि चिउरा अनिवार्य खाइन्छ । खानलाई मात्र होइन, देउवा र चाहन्दैन्छ । पितृ तथा भूत मन्साउन चिउरा निफनेर आउने भुसको व्यक्तिको अर्थका लागि प्रयोग गरिन्छ । गोजा र च्वाकाबजी जस्तै व्यावहारिक जीवनमा काम नलाने चिउरामा भएकालाई व्यंग्य कर्सै ख्वताबजिको अर्थका लागि प्रयोग गरिन्छ ।

कै नै टेलिसिरियल निरन्तर हजार एपिसोड कठिन हुँच । कारण, निकै लोकप्रिय सिरियलहरूले पनि निरन्तरता पाएको भेड्याउन मस्किल छ । तर, एउटा टेलिसिरियल हजार शुखलाको लक्ष्यमा अधि बढिहेको छ । लक्ष्य निजक पुगिसकेको छ भन्ना पनि एक पटक प्रसारण हुने ख्वताबजिको हेरेक शुखला नयाँ कथावस्तुमा आधारित रहेर तयार हुने आएको छ ।

ख्वताबजिमा तुलाधरको संलग्नता

ख्वताबजिजे २२ वर्षको अवधिमा हजारी कलाकार जन्माएको छ । ती मध्येका एक हुँ नुसरेको एक पटक प्रसारण हुने ख्वताबजिको हेरेक शुखला नयाँ कथावस्तुमा आधारित रहेर तयार हुने आएको छ ।

ख्वताबजिमा तुलाधरको देखन्ता

ख्वताबजिजे २२ वर्षको अवधिमा हजारी कलाकार जन्माएको छ । ती मध्येका एक हुँ नुसरेको एक पटक प्रसारण हुने ख्वताबजिको हेरेक शुखला नयाँ कथावस्तुमा आधारित रहेर तयार हुने आएको छ ।

ख्वताबजिमा तुलाधरको देखन्ता

ख्वताबजिजे २२ वर्षको अवधिमा हजारी कलाकार जन्माएको छ । ती मध्येका एक हुँ नुसरेको एक पटक प्रसारण हुने ख्वताबजिको हेरेक शुखला नयाँ कथावस्तुमा आधारित रहेर तयार हुने आएको छ ।

ख्वताबजिमा तुलाधरको देखन्ता

ख्वताबजिजे २२ वर्षको अवधिमा हजारी कलाकार जन्माएको छ । ती मध्येका एक हुँ नुसरेको एक पटक प्रसारण हुने ख्वताबजिको हेरेक शुखला नयाँ कथावस्तुमा आधारित रहेर तयार हुने आएको छ ।

ख्वताबजिमा तुलाधरको देखन्ता

ख्वताबजिजे २२ वर्षको अवधिमा हजारी कलाकार जन्माएको छ । ती मध्येका एक हुँ नुसरेको एक पटक प्रसारण हुने ख्वताबजिको हेरेक शुखला नयाँ कथावस्तुमा आधारित रहेर तयार हुने आएको छ ।

ख्वताबजिमा तुलाधरको देखन्ता

ख्वताबजिजे २२ वर्षको अवधिमा हजारी कलाकार जन्माएको छ । ती मध्येका एक हुँ नुसरेको एक पटक प्रसारण हुने ख्वताबजिको हेरेक शुखला नयाँ कथावस्तुमा आधारित रहेर तयार हुने आएको छ ।

ख्वताबजिमा तुलाधरको देखन्ता

ख्वताबजिजे २२ वर्षको अवधिमा हजारी कलाकार जन्माएको छ । ती मध्येका एक हुँ नुसरेको एक पटक प्रसारण हुने ख्वताबजिको हेरेक शुखला नयाँ कथावस्तुमा आधारित रहेर तयार हुने आएको छ ।

ख्वताबजिमा तुलाधरको देखन्ता

ख्वताबजिजे २२ वर्षको अवधिमा हजारी कलाकार जन्माएको छ । ती मध्येका एक हुँ नुसरेको एक पटक प्रसारण हुने ख्वताबजिको हेरेक शुखला नयाँ कथावस्तुमा आधारित रहेर तयार हुने आएको छ ।

ख्वताबजिमा तुलाधरको देखन्ता

ख्वताबजिजे २२ वर्षको अवधिमा हजारी कलाकार जन्माएको छ । ती मध्येका एक हुँ नुसरेको एक पटक प्रसारण हुने ख्वताबजिको हेरेक शुखला नयाँ कथावस्तुमा आधारित रहेर तयार हुने आएको छ ।

ख्वताबजिमा तुलाधरको देखन्ता

ख्वताबजिजे २२ वर्षको अवधिमा हजारी कलाकार जन्माएको छ । ती मध्येका एक हुँ नुसरेको एक पटक प्रसारण हुने ख्वताबजिको हेरेक शुखला नयाँ कथावस्तुमा आधारित रहेर तयार हुने आएको छ ।

ख्वताबजिमा तुलाधरको देखन्ता

ख्वताबजिजे २२ वर्षको अवधिमा हजारी कलाकार जन्माएको छ । ती मध्येका एक हुँ नुसरेको एक पटक प्रसारण हुने ख्वताबजिको हेरेक शुखला नयाँ कथावस्तुमा आधारित रहेर तयार हुने आएको छ ।

ख्वताबजिमा तुलाधरको देखन्ता

ख्वताबजिजे २२ वर्षको अवधिमा हजारी कलाकार जन्माएको छ । ती मध्येका एक हुँ नुसरेको एक पटक प्रसार

